

*Utrikesminister
Carl Bildt*

Regeringens deklARATION

*vid 2008 års utrikespolitiska debatt i Riksdagen
onsdagen den 13 februari 2008*

FÅR EJ PUBLICERAS FÖRE
DEN 13 FEBRUARI KL. 09.00

Herr talman,

Det år som har gått sedan regeringen presenterade sin första utrikesdeklaration har i allt väsentligt varit ett bra år för Sverige och för Europa.

I vårt eget land har ett minskat utanförskap och ny tillväxt gett bättre möjligheter för allt fler. Vi ses i omvärlden ofta som ett föredöme i dessa avseenden.

Vi har förnyat och förstärkt samarbetet i Norden och i Östersjöregionen.

I Europeiska unionen har vi nått enighet om ett reformfördrag som ger oss gemensamt bättre möjligheter i framtiden. Vi har globalt tagit en tydlig ledning i arbetet att möta klimatutmaningen. Vi river gamla gränser och öppnar nya möjligheter.

Världsekonomin utvecklades i allt väsentligt gynnsamt. Cirka en tredjedel av mänskligheten lever i områden där den ekonomiska tillväxten låg kring 10 %. Världshandeln expanderade nästan lika mycket.

Förutsättningarna för att nå det viktiga målet om att halvera fattigdomen i världen till 2015 är därmed betydligt bättre.

När vi nu gått in i 2008 finns det anledning att betona den nya osäkerhet som har uppstått på viktiga områden. En avmattning av den ekonomiska tillväxten är sannolik.

Ökad efterfrågan på jordbruksvaror skapar nya möjligheter för fattiga på landsbygden. Samtidigt riskerar snabbt stigande livsmedelspriser att skapa ny instabilitet inte minst i sköra samhällen.

Vi vet ännu inte om världshandelsförhandlingarna kommer att krönas med framgång, eller om en ny protektionism kommer att bryta fram.

Europa måste upp till bevis när det gäller att leva upp till sina ambitioner i klimat- och energipolitiken. Detta kommer att ställa våra samhällen inför stora krav.

Den inledda fredsprocessen i Mellersta Östern kommer om den misslyckas att leda till en starkt försämrad utveckling i hela regionen. Men om den lyckas ökar möjligheterna till fred och utveckling i Mellersta Östern markant.

Den globala terrorismen och riskerna för spridning av massförstörelsevapen kommer att fortsätta att utgöra hot mot stabiliteten i världen.

Herr talman,

Sveriges utrikespolitik ska medverka till frihet, fred och försoning såväl i vår egen som i andra delar av världen. Den förs med tydlig utgångspunkt i de värderingar som bär upp vårt samhälle och i våra intressen. Arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyrar den svenska utrikespolitiken.

När jag för ett år sedan stod i denna talarstol sammanfattade jag våra utrikespolitiska uppgifter i tio punkter. Eftersom den politik jag då redogjorde för var en politik med ett perspektiv väsentligt längre ett år är det naturligt att nu utgå ifrån dessa.

För det första:

Sverige skall vara pådrivande när det gäller utvecklingen av den Europeiska unionen som global aktör inte minst när det gäller freds- och säkerhetspolitiken. Vi vill verka för att Europeiska Unionen genom en bred och effektiv utrikespolitik är väl rustat för att möta de globala utmaningarna som Europa och världen står inför. På denna grund vill vi också stärka det transatlantiska samarbetet.

Europeiska unionen intar en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik.

Lissabonfördraget innebär att betydligt bättre förutsättningar skapas för att Europeiska unionen skall kunna fungera som en allt starkare global aktör också när det gäller freds- och säkerhetspolitiken.

Att detta fördrag har ett brett stöd i Sveriges riksdag är självfallet en styrka. Det är vår gemensamma förhoppning att det skall kunna ratificeras av unionens samtliga medlemsländer så att det kan träda i kraft vid det kommande årsskiftet.

Sverige kommer att spela en aktiv roll när det gäller att skapa de nya instrument som fördraget nu bereder vägen för.

Vi har tagit initiativ till en bred diskussion om vidareutvecklingen av den gemensamma europeiska säkerhetsstrategin. Viktigt blir också att under 2009 säkerställa att bl a den europeiska utrikestjänsten utvecklas till ett verksamt instrument för att främja våra gemensamma intressen.

Ett säkrare och fredligare Europa innebär förbättrade förutsättningar för fred och säkerhet också för Sverige. Sambandet mellan vår säkerhetspolitik och vår Europapolitik är lika tydligt som det är viktigt.

Utvecklingen av vår säkerhetspolitik måste även fortsatt ske i brett nationellt samförstånd. Sverige är militärt alliansfritt.

Det råder bred enighet om att vårt lands framtida säkerhet bygger på gemenskap och samverkan med andra länder. Det råder också bred enighet om att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland i Europeiska unionen eller ett annat nordiskt land. I detta ligger också en förväntan om att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas.

Europeiska unionens nya fördrag innebär att medlemsländerna tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet. Successivt förstärks den Europeiska unionens förmåga till freds- och säkerhetsinsatser i olika delar av världen. Vårt land bidrar utifrån sina förutsättningar till Europeiska unionens solidariska säkerhet och kommer att fortsätta att spela en pådrivande roll i utvecklingen av den gemensamma europeiska säkerhets- och försvarspolitik.

Detta halvår är Sverige ledarnation för Nordic Battle Group som är en av de två snabbinsatstyrkor som står till EU:s förfogande.

Planering pågår för att vi också skall kunna bidra med en motsvarande snabbinsatstyrka inom Europeiska unionen under 2011. Vi prövar också - i nära samverkan med Finland - möjligheten att delta i Natos motsvarande snabbinsatstyrka. Detta skulle innebära en ytterligare fördjupning av ett redan omfattande samarbete med Nato.

Den internationella utvecklingen visar att efterfrågan inom ramen för såväl Förenta nationerna som Europeiska unionen och Nato på olika slags fredsinsatser ökar. Det förblir regeringens ambition att Sveriges förmåga till internationella fredsinsatser skall fördubblas. Från 2006 till 2009 ökar anslaget för fredsfrämjande insatser från 1,5 miljarder kronor till närmare 3 miljarder kronor.

Regeringen kommer inom kort att presentera en nationell strategi för Sveriges engagemang i freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Målet är att knyta utrikes- bistånds- och försvarspolitik närmare varandra för att dessa ska samverka bättre.

Herr talman,

För att kunna bli en allt viktigare global aktör måste Europeiska unionen stärka sina relationer med världen i övrigt.

Det är också mot denna bakgrund som vi fäster stor vikt vid relationerna med USA. Den politiska dialogen mellan våra bägge länder är tät också i frågor där perspektiven kan vara olika. De ekonomiska och mänskliga banden är starka. Vår nya ambassad i Washington - House of Sweden - har snabbt blivit en viktig tillgång i lanseringen av Sverige.

Vi fäster stor vikt vid relationerna med Indien och Kina. Utvecklingen av ASEAN skapar nya samarbetsmöjligheter. Toppmötet i december 2007 mellan Europeiska Unionen och Afrikanska unionen visade nya perspektiv. Vårens toppmöte med Latinamerika blir ett viktigt steg i utvecklingen av våra relationer.

För det andra:

Sverige ska fortsätta att vara en tydlig röst för en union öppen för de europeiska länder som vill och kan uppfylla de krav som ett medlemskap ställer. Ytterst handlar det om fred och frihet i vår del av världen i vår tid.

Den successiva utvidgningen av den Europeiska unionen är en unikt framgångsrik process. Utvidgningen har på ett mycket påtagligt sätt förbättrat förutsättningarna för fred och välbefinnande i vår del av världen, och skapat en modell för fredligt samarbete och integration som inspirerar världen i övrigt.

Att hålla utvidgningen levande och därmed dörren till Europa öppen för de länder i vår omnejd som aspirerar på medlemskap är en av unionens främsta strategiska skyldigheter.

Sverige motsätter sig nya barriärer på vår kontinent. Vi gör det av övertygelse och med stöd av Romfördragets bestämmelser om att samarbetet står öppet för alla demokratier i Europa som vill och kan uppfylla de krav som samarbetet ställer.

Medlemskapsperspektivet för alla är grunden för unionens starka makt för fred, frihet och försoning.

Regeringen arbetar aktivt i denna anda för att utvidgningsförhandlingarna med Turkiet och Kroatien ska fortsätta i den takt som ländernas förberedelser medger och ger sitt fulla stöd åt övriga länder på Västra Balkan i deras strävan att närma sig Unionen.

Det är vår förhoppning att det nu i Kroatien skall vara möjligt att accelerera reformprocessen på ett sådant sätt att det blir realistiskt att avsluta medlemskapsförhandlingarna under Sveriges ordförandeskap i unionen.

På samma sätt ger vi vårt stöd för en accelererad reformprocess i Turkiet.

Att ett turkiskt medlemskap i den Europeiska unionen skulle ha stor betydelse inte bara för vår gemensamma vitalitet utan också för vår unions globala vikt och trovärdighet är en uppfattning med bredast tänkbara förankring i Sveriges Riksdag.

Detta år måste bli det år då frågan om att övervinna Cyperns splittring på allvar sätts upp på dagordningen. Den fortsatta och successivt fördjupade delningen av Cypern riskerar inte bara att allvarligt skada möjligheterna till samarbete och stabilitet i östra Medelhavet, utan också samarbetet mellan Europeiska unionen och Nato.

Vi kommer i samverkan med andra länder att stödja främst FN:s viktiga arbete med denna fråga.

Sverige fortsätter att vara drivande i arbetet med att stärka den europeiska grannskapspolitiken. Den ger en möjlighet för länder från Marocko i väst till Azerbajdzjan i öst att komma närmare vår union.

För de länder som aspirerar på ett medlemskap i unionen i framtiden är det viktigt att grannskapspolitiken inte är en ersättning utan ett komplement till medlemskapsperspektivet.

Det gäller inte minst för Ukraina. Vi välkomnar landets fortsatta demokratiska väg och strävar efter ett breddat och fördjupat samarbete mellan Sverige och Ukraina. Medlemskapet i WTO bereder vägen för förhandlingarna om ett fördjupat frihandelssamarbete.

Vi strävar efter närmare förbindelser på samhällslivets alla områden också med Ryssland. Det är vår förhoppning att återstående hinder för landets medlemskap i WTO skall kunna övervinnas.

Det ligger entydigt i vårt intresse att Ryssland utvecklas till en modern, framgångsrik och demokratisk stat. De senaste årens utveckling i mer auktoritär riktning pekar dock dessvärre åt ett annat håll. Vi känner oro för en fortsatt utveckling i denna riktning.

I Europeiska unionen diskuteras nu förutsättningarna för att – efter presidentskiftet i Moskva – inleda förhandlingar om ett bredare samarbetsavtal. Ett sådant måste bygga på respekt för grundläggande regler och villkor för samarbetet mellan Europas länder.

Också förbindelserna med länderna i södra Kaukasus bör stärkas. Vi har nyligen lagt fram förslag om en förstärkt roll för Europeiska unionen för att stödja en demokratisk och stabil utveckling i Georgien. Efter krisen i slutet av våren, men också det nyligen genomförda presidentvalet, är det av stor vikt att det kommande parlamentsvalet genomförs i enlighet med europeiska normer och krav.

För det tredje:

Sverige skall vara pådrivande när det gäller miljöarbetet på internationell nivå. Vi arbetar för att stärka den Europeiska unionens politik inför förhandlingarna om en global klimatpolitik efter 2012.

Förändringarna av vårt klimat utgör vår tids kanske största utmaning. Europeiska unionens toppmöte i mars förra året innebar att klimatfrågorna sattes i centrum. Sverige spelade en pådrivande roll för detta beslut.

Gemensamt åtog vi oss att minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent till år 2020, men förklarade att vi i en bindande internationell överenskommelse var beredda att minska med 30 procent.

Europas globala ledarroll i klimatpolitiken är viktig. Gemensamt strävar vi efter en global post-Kyoto överenskommelse. Vid höstens klimatmöte i Poznan i Polen hoppas vi att en god grund kan läggas för en uppgörelse i Köpenhamn i slutet av 2009. Som ordförande i den Europeiska unionen under denna period har Sverige ett särskilt ansvar.

Ensam kan dock inte Europa klara problemen.

Tillsammans med USA arbetar vi med nya initiativ för ny teknologi. Vi hoppas på en mer framåtsyftande amerikansk inställning också när det gäller globala utsläppsbegränsningar.

Vi har ingått ett brett avtal med Brasilien om alternativa bränslen. Vi fördjupar dialogen med de växande asiatiska ekonomierna, bl a Indien och Kina, om hur en global klimatstrategi kan utformas. Frågan kommer att vara central vid statsministerns kommande besök i Kina och Japan.

Kopplingen mellan handel, utveckling, miljö och klimat är uppenbar. Regeringen har därför beslutat att etablera en internationell kommission under ordförandeskap av biståndsminister Gunilla Carlsson om klimatförändring och utveckling.

Kommissionens huvuduppgifter är att ge förslag på hur det globala biståndet kan klimatsäkras. Fattiga länder drabbas särskilt hårt av klimatförändringar och har samtidigt minst resurser att hantera effekterna av dessa.

Regeringen är också initiativtagare till att använda handelspolitiken för att bidra till att motverka klimatförändringar. Sverige driver på arbetet för friare handel med klimatvänliga varor, tjänster och teknologi. Sverige har en stark ställning när det gäller miljöteknik som ger möjligheter också till nya jobb.

Ett förstärkt fokus på miljö och klimat genomsyrar det internationella utvecklings- och handelssamarbetet.

För det fjärde:

Sverige ska vara en kraft för att förstärka och förbättra arbetet inom Förenta Nationerna., liksom för att förstärka det samlade internationella samfundets möjligheter till freds- och statsbyggande insatser i olika delar av världen. Afghanistan, Sudan och Somalia visar på bredden av de utmaningar som måste mötas.

Arbetet inom Förenta Nationerna är av central betydelse för Sverige. Det är bara genom en effektiv multilateralism som många av vår tids största problem kan lösas.

FN:s generalförsamling kommer i höst att diskutera vad som ytterligare krävs för att till år 2015 nå FN:s s k millenniemål. Trots att det finns goda förutsättningar att nå målet att till 2015 halvera fattigdomen i världen kommer ytterligare insatser att behövas för att stimulera utvecklingen i de allra fattigaste länderna .

Fortfarande dör ett barn var femte sekund av undernäring runt om i världen. Landsbygds- och jordbruksutveckling är en förutsättning för en bättre fungerande livsmedelsförsörjning. I det perspektivet innebär bättre lönsamhet i jordbruket en väg ut ur fattigdomen för många som är beroende av jordbruket för sin försörjning. I städerna kan stigande matpriser däremot leda till ökade svårigheter för de fattiga.

Herr talman,

Svenska soldater är i dessa dagar på väg till Tchad för att delta i Förenta nationernas och Europeiska unionens gemensamma ansträngningar att skydda människor och skapa bättre förutsättningar för fred i hela denna region.

Insatsen är kanske den mest komplicerade och krävande som Europeiska unionen har engagerats i. Den skall också ses i perspektivet av nödvändigheten att förhindra konfliktspridning och mildra lidandet i hela det väldiga område som också omfattar Sudan och inte minst Darfur.

Den är ett uttryck för vår övertygelse att Sverige och Europa inte kan stå överksamma inför kriser där samhällen raseras, människors fri- och rättigheter kränks och oskyldiga människor lemlästas och dödas.

Att bygga fred kräver ofta betydande tid. Europeiska unionens tidsbegränsade insats i Tchad och Centralafrikanska Republiken måste följas av en mer omfattande insats av Förenta nationerna.

Att världsorganisationen samtidigt i Sudan genomför sin största fredsoperation någonsin vittnar om vidden av utmaningarna i detta område.

Sverige bidrar med omfattande humanitärt stöd till främst Darfur. Vi stöder också aktivt Förenta nationernas och Afrikanska unionens fredssträngningar genom bl a Jan Eliasson.

Sverige deltar också i den internationella kontaktgruppen för Somalia och vi kommer att ytterligare stärka vårt engagemang i landet så fort situationen där tillåter.

Sverige stödjer en lösning av gränskonflikten mellan Etiopien och Eritrea på folkrättens grund i enlighet med den skiljedom som parterna har åtagit sig att genomföra.

Den Afrikaskrivelse som inom kort presenteras för riksdagen ger en bred och mångfacetterad bild av Afrika. I takt med att utvecklingen i många afrikanska länder nu går åt rätt håll förstärks våra relationer och blir mer jämbördiga. Näringslivet spelar en allt viktigare roll för vårt samarbete med Afrikas länder.

Men bilden är splittrad.

Samtidigt som de afrikanska ekonomierna växer med 6 procent och demokrati och respekten för de mänskliga rättigheterna utvecklas positivt i ett flertal länder och antalet väpnade konflikter är lägre än på mycket länge visar den tragiska och oroande utvecklingen i Kenya på hur sköra framstegen ofta är. Situationen i det hårt drabbade östra Kongo är både en humanitär tragedi och en fortsatt källa till regional instabilitet.

Utvecklingen i Afghanistan under det senaste året inger oro. Opiumproduktionen har ökat till nivåer världen sannolikt inte sett på mer än ett århundrade. Säkerhetssituationen i främst landets östra och södra delar har förvärrats. Den politiska utvecklingen har blivit mer osäker.

Sverige eftersträvar en starkare samordnande roll för FN i de samlade fredsinsatserna i Afghanistan. De politiska och ekonomiska insatserna måste förstärkas, men detta kräver att säkerheten i landet kan tryggas genom en bättre kombination av inhemska och internationella insatser.

Sveriges engagemang i Afghanistan är långsiktigt och vi öppnar under året en ambassad i Kabul.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen om inriktningen av våra fortsatta insatser i Afghanistan och hur säkerheten och effektiviteten i vår insats kan öka. Vi samarbetar nära om den framtida inriktningen med övriga nordiska länder.

Vi kommer fortsatt att verka för att FN:s resolution 1325 om kvinnor i väpnade konflikter och i arbetet för ökad fred och säkerhet, genomförs i praktiken.

Terrorismen har ställt det kollektiva säkerhetssamarbetet inför nya utmaningar. Det behövs ett mellanstatligt samarbete som även kan hantera hot från icke-statliga aktörer. Regeringen har gett sin samlade syn på terrorism och dess olika dimensioner i en skrivelse som nu ligger på riksdagens bord.

Regeringen fortsätter att driva krav på förbättring och utveckling av de internationella sanktionsinstrumenten. I syfte att garantera rättssäkerheten och respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna arbetar Sverige tillsammans med likasinnade för att förbättra prövningsmekanismerna inom ramen för FN:s säkerhetsråd.

I olika fora – främst med förankring i Förenta nationerna – kommer regeringen att fortsätta arbetet för rustningskontroll och nedrustning. I Europa fäster vi vikt vid ett förnyat CFE-avtal. Provstoppsavtalet bör ratificeras av alla. Nya initiativ kan behöva tas när det gäller att förhindra fortsatt spridning av känsliga teknologier på bl a det nukleära området.

För det femte:

Sverige vill stärka arbetet för demokrati och mänskliga rättigheterna i alla länder. Stödet till uppbyggandet av demokratiska strukturer i utvecklingsländerna förstärks. Vi förblir engagerade för demokrati och frihet i östra Europa.

Ett viktigt mål för utrikespolitiken är att kretsen av demokratier utvidgas. Arbetet för frihet och rätt är ett arbete också i Europa och i vårt eget närområde.

Endast sjuttio mil från Gotland ligger Vitryssland där fria val inte kan hållas och där medborgare förföljs för sina politiska åsikter. Regeringens politik gentemot Vitryssland strävar efter att stärka respekten för demokrati och mänskliga rättigheter i landet och att i

förlängningen bidra till att Vitryssland integreras i det europeiska samarbetet och den europeiska värdegemenskapen.

Regeringen stärker därför nu sitt engagemang i Vitryssland. Vi ökar vårt bistånd och räknar med att senare i år öppna en svensk ambassad i Minsk.

På samma sätt som vi har välkomnat Ukrainas utveckling med fria och rättvisa val har vi haft anledning att tydligt beklaga att de ryska parlamentsvalen i december förra året inte genomfördes på ett sätt som motsvarar de krav som kan ställa på ett demokratiskt val.

Bland annat genom Europeiska unionen kritiserade vi de kraftiga begränsningarna av de internationella valobservatörernas möjligheter att verka. Vi beklagar djupt att fortsatta begränsningar inte har gjort det möjligt för våra gemensamma institutioner inom OSSE att följa det förestående presidentvalet.

FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna fyller 60 år i år. Vikten av att främja demokrati och mänskliga rättigheter genomsyrar den svenska utrikespolitiken. Våra ställningstaganden i utrikespolitiska frågor vilar på folkrättslig grund. Vi verkar för att rättstatens principer skall gälla också i det internationella arbetet. Omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter förekommer alltjämt, bl a i Kina. Sverige verkar genom dialog både enskilt, i Europeiska unionen och i FN-systemet, för att motverka kränkningar av de mänskliga rättigheterna på olika håll i världen.

Vi engagerar oss på bred front för att ge stöd till de demokratiska krafterna och bidra till en positiv förändring i länder som Kuba och Zimbabwe där människors fri- och rättigheter grovt och systematiskt kränks.

Under hösten 2007 verkade regeringen kraftfullt till stöd för demokratirörelsen i Burma. Vi drev inom Europeiska unionen på för införandet av verkningfulla sanktioner och på svenskt initiativ inrättade unionen ett speciellt sändebud till Burma. Detta är ett arbete som kommer att ges fortsatt hög prioritet framöver.

Yttrandefriheten är en grundläggande mänsklig rättighet och en förutsättning för att kunna bekämpa alla former av förtryck. Vi arbetar målmedvetet för en värld där varje människas åsiktsfrihet och rätt att sprida sina tankar garanteras. Regeringen överlämnar under våren två skrivelser till riksdagen, dels om mänskliga rättigheter i utrikespolitiken, dels om demokrati och mänskliga rättigheter i biståndet. I dessa redovisas nya initiativ för att Sverige ytterligare ska kunna bidra för att stärka yttrandefriheten.

I alltför många delar av världen är kvinnors frihet, oberoende och jämställdhet fortfarande eftersatt. Arbetet med att öka kvinnors makt över sina liv har en central ställning i Sveriges politik för global utveckling.

Dagens Europa har sin grund i skyddet för demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna. Under 2008 kommer Sverige att bygga vidare på denna grund genom vårt ordförandeskap i Europarådets ministerkommitté.

Fria och rättvisa val är grundläggande principer i en demokrati. OSSE:s valobservatörer måste även fortsättningsvis bjudas in utan särskilda villkor.

Regeringen ökar också Sveriges bidrag till FN:s högkommissarie för de mänskliga rättigheterna. Vi ställer kravet att FN:s råd för de mänskliga rättigheterna lever upp till förväntningarna och blir ett effektivt och starkt organ för allas mänskliga rättigheter.

Regeringen välkomnar att FN:s generalförsamling på initiativ av Europeiska unionen för första gången sedan 1977 har antagit en resolution mot dödsstraffet.

Regeringen har under det gångna året regelbundet markerat sitt stöd i samband med manifestationer för HBT-personers rättigheter. Vi kommer även i fortsättningen att med engagemang verka för att främja respekten för dessa rättigheter.

Mänskliga rättigheter och demokrati ges större vikt i utformningen av vårt bistånd. Stabila demokratier med fungerande politiska partier är en av förutsättningarna för hållbar social och ekonomisk utveckling.

För det sjätte:

Sverige skall vara en klar röst för fred, frihet, folkrätt och försoning inte minst i Mellersta Östern. Vi arbetar för en starkare europeisk roll i fredsarbetet. Vi vill mer konkret förbereda skapandet av en självständig och fungerande palestinsk stat som lever i fred med Israel.

I Annapolis åtog sig israeler och palestinier för första gången på sju år att försöka nå en fredsöverenskommelse. Efter år präglade av våld och hopplöshet finns nu en verklig möjlighet till positiv förändring.

Slutstatusförhandlingarna måste leda till en varaktig fred och upprättandet av en palestinsk stat bestående av Västbanken och Gaza. På så sätt främjas också Israels säkerhet liksom säkerheten också i Europeiska unionens närområde.

Vi är beredda att på olika sätt medverka till en sådan fredsprocess.

Vi verkar för att isoleringen av Gaza hävs. Den israeliska bosättningspolitiken samt byggandet av separationsbarriären på ockuperat palestinskt område strider mot folkrätten och utgör ett hinder i förhandlingsarbetet.

Israel måste tillåta rörelsefrihet inom och mellan de palestinska områdena, vilket är en förutsättning för en fungerande palestinsk ekonomi. Detta är också ett grundläggande villkor för försoning på de palestinska områdena, för palestinsk enighet och uppslutning bakom president Abbas förhandlingslinje.

Parterna måste leva upp till sina åtaganden enligt färdplanen för fred. Det är centralt att den palestinska myndigheten fortsätter att erkänna Israels rätt att existera och respekterar ingångna avtal. Det är ett grundläggande krav att terrorism måste bekämpas.

Raketattackerna mot Israel måste upphöra.

Vi ser fortsatt goda möjligheter att fördjupa relationerna med Israel. Europeiska unionen måste, som den största givaren till palestinierna, spela en mer aktiv politisk roll i Kwartetten och bistå USA i uppföljningen av parternas åtaganden. Sverige, som redan tillhör de största bilaterala bidragsgivarna till palestinierna och det palestinska statsbyggandet, har utfäst sig att öka sina insatser.

Utvecklingen i Iran är alltjämt oroväckande. De mänskliga rättigheterna fortsätter att kränkas och yttrandefriheten inskränks.

Europeiska unionen stödjer aktivt implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolutioner för att förmå Iran att efterleva sina åtaganden enligt icke-spridningsavtalet.

Tendenser till spridning av massförstörelsevapen och uppluckring av ickespridningsregimen, NPT, måste tas på största allvar. En värld med fler kärnvapenmakter står närmare ett kärnvapenkrig. I en sådan värld är risken att dessa vapen hamnar i orätta händer också större.

Sverige står bakom Irak i dess strävan efter stabilitet, säkerhet och demokrati. Regeringen kommer att fortsätta att öka sitt engagemang för landet bl a genom att förstärka Sveriges diplomatiska närvaro i Bagdad.

Sverige ger ett omfattande stöd till FN:s insatser i Irak, inklusive humanitärt stöd till irakiska flyktingar inom landet eller i andraländer. Vi stöder Staffan de Mistura i hans roll som FN:s generalsekreterares särskilde representant i Irak. Regeringen välkomnar den regionala samarbetsprocessen.

För det sjunde:

Sverige förblir ekonomiskt, politiskt och mänskligt starkt engagerat i utvecklingen på västra Balkan. Vi vill stödja hela områdets europeiska integration. Vi strävar efter ett klart ställningstagande från FN:s säkerhetsråd som ger möjlighet till ett klargörande om Kosovos framtid.

Vi måste konstatera att det inte har varit möjligt för FN:s säkerhetsråd att ta ställning till frågan om Kosovos framtida status.

Den nuvarande situationen är dock ohållbar och trots folkrättsliga komplikationer måste därför Europeiska unionen ta på sig ett särskilt ansvar för statusfrågan och statsbyggande i Kosovo. Efter diskussioner i Europeiska unionen och efter hörande av utrikesnämnden kommer regeringen inom kort att ta ställning till Sveriges kommande relation med Kosovo.

Vi strävar efter en så enig och så stark samlad europeisk politik i denna process som möjligt. Ett splittrat Europa är ett försvagat Europa.

Sverige kommer fortsättningsvis att bidra till det internationella samfundets engagemang i Kosovo. Detta gäller inte minst Sveriges deltagande i KFOR.

Det är bara genom ett utökat samarbete inom en allt starkare europeisk ram som regionens ekonomiska och politiska utmaningar kan klaras.

Detta gäller inte minst Serbien. Vi kommer att fortsätta att verka för att Europeiska unionens dörr står öppen för Serbien. Så snart förutsättningarna för detta föreligger bör Serbien ges status som kandidatland till unionen.

Vi fortsätter också vårt starka engagemang för Bosniens utveckling och europeiska integration, och utvecklar våra relationer också med regionens andra länder.

För det åttonde:

Sveriges utvecklingssamarbete ska präglas av kvalitet och effektivitet. Fattigdomsbekämpningen, bl.a. i Afrika, måste ses i ett brett perspektiv som inkluderar stöd till demokrati, mänskliga rättigheter, ett livskraftigt civilt samhälle, god samhällsstyrning, säkerhet och uppbyggnad av marknadsekonomiska strukturer.

Det övergripande målet för utvecklingssamarbetet är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Kampen mot olika former av fattigdom är en central utgångspunkt för den samlade svenska utvecklingspolitiken.

Under mandatperioden prioriterar regeringen tre huvudområden i det svenska utvecklingssamarbetet: demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat samt jämställdhet och kvinnors roll i utveckling. Därigenom bidrar Sverige också till att uppnå FN:s millenniemål.

Kvalitet och effektivitet är avgörande för att det svenska utvecklingssamarbetet ska uppnå sina mål. Beslutet att fokusera det bilaterala utvecklingssamarbetet till färre länder, från tidigare ca 70 till ett trettiotal, får avgörande betydelse. Sveriges fokus stärks på långsiktig fattigdomsbekämpning och ekonomisk tillväxt i framför allt Afrika och på reformsamarbete i forna sovjetstater och sydöstra Europa.

Vårt engagemang för fred, säkerhet och utveckling i en rad konflikt- och postkonfliktländer fördjupas. I länder där en återgång till krig eller väpnad konflikt är det största hotet mot fattigdomsbekämpning måste insatser för fred, försoning och mänskliga rättigheter ges hög prioritet. Sverige förblir starkt engagerat för att åstadkomma en demokratisk förändring i flera stater med stora demokratiunderskott.

Fungerande samhällsinstitutioner, ett livskraftigt civilt samhälle, ekonomisk tillväxt, ett gott näringslivsklimat och handel är några grundläggande faktorer som främjar utvecklingen. Under året har det internationella arbetet med att förstärka det handelsrelaterade biståndet, *Aid for Trade*, fått stor uppmärksamhet vid flera

internationella möten. På så vis stödjer vi utvecklingsländernas möjligheter att integreras i den globala ekonomin. Sverige har varit pådrivande i detta arbete.

Jämställdhet och ökat stöd till kvinnors rättigheter och roll i utvecklingen är grundläggande utgångspunkter för effektiv fattigdomsbekämpning och hållbar ekonomisk tillväxt. Jämställdhetsperspektivet är därför centralt i regeringens Afrikaskrivelse och i den nya Afrika-EU-strategin. HIV/AIDS-epidemin kräver också särskilda satsningar, med fokus på förebyggande insatser.

Regeringen har också inrättat ett nytt politikområde för reformsamarbete i Östeuropa som syftar till stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen.

Regeringen har antagit en strategi för vårt multilaterala utvecklingssamarbete. Genom prövning av organisationernas relevans och effektivitet i förhållande till de svenska utvecklingspolitiska målen utvärderas både nivån på stödet och själva urvalet av vilka organisationer som får svenskt stöd.

Sverige har också gett stora bidrag till Världsbankens fond för de fattigaste länderna och Afrikanska utvecklingsfonden. De svenska bidragen till dessa fonder uppgår nu till närmare 8 miljarder kronor för treårsperioden 2008-2010. Sverige har också framgångsrikt verkat för att de båda bankerna ska öka sitt engagemang i sviktande stater samt på klimatområdet. Under hösten fattade regeringen också beslut om att Sverige under två år ska bidra med närmare två miljarder kronor till den globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria.

För det nionde:

Sverige skall fortsatt driva på för ökad frihandel och konkurrens. Handelns utveckling är en viktig drivkraft för den goda globaliseringen. Vi vill utveckla våra också ekonomiska relationer med de växande asiatiska ekonomierna. Samtidigt måste Europeiska unionens medlemsländer riva återstående hinder för en helt genomförd inre marknad.

Regeringens politik att gynna företagande, extern öppenhet och teknologisk utveckling förstärker vårt lands möjligheter att förbli vinnare i den accelererande globaliseringens allt hårdare konkurrens. Till detta ska läggas ett effektivare handels- och investeringsfrämjande.

Att skapa friare handel är en grundläggande komponent i svensk utrikespolitik. Detta gäller särskilt i tider då protektionistiska strömningar tycks växa i styrka. Det är därför naturligt att regeringen har en nyckelroll som pådrivare för att Europeiska unionen agerar konstruktivt i Doha-förhandlingarna. En öppnare världshandel bidrar även till tillväxt i utvecklingsländerna. Under våren avgörs det om en uppgörelse kan nås.

Regeringen fortsätter också i denna anda att verka för att ytterligare förbättra unionens inre marknad. Här är det en särskild utmaning att tillvarata tjänstesektorns potential för tillväxt. Ekonomisk öppenhet är en förutsättning för förstärkt konkurrenskraft inom Europeiska unionen. Regeringen arbetar för att Lissabonstrategin ska kompletteras med en extern dimension. Under det senaste året har denna tanke fått allt större stöd inom unionen.

Globaliseringen utmärks inte minst av de asiatiska ländernas återkomst. Vi utvecklar därför Sveriges politiska och ekonomiska relationer med de växande asiatiska ekonomierna, inte minst med Kina och Indien - men också med andra ekonomier på frammarsch så som exempelvis Brasilien, Mexico, Korea, Indonesien och Thailand.

Med Japan bibehåller och utvecklar vi de sedan länge goda och nära förbindelserna. Europeiska unionens förhandlingar om frihandelsavtal med Indien, Sydkorea och ASEAN-länderna är av stor vikt. Vi hoppas också att unionen ska kunna avsluta

förhandlingen om ett frihandelsavtal med Gulfstaternas samarbetsråd och att processen för frihandel runt Medelhavet ska gå framåt.

Före årsskiftet lyckades Europeiska unionen förhandla fram provisoriska avtal om ekonomiskt partnerskap och fri handel med ett stort antal länder i Afrika och Karibien. Detta var en framgång. Arbetet fortsätter. Regeringen arbetar för att breda och utvecklingsfrämjande avtal ska kunna slutförhandlas under året.

När det gäller globaliseringens möjligheter och utmaningar kommer regeringens globaliseringsråd löpande ge förslag om hur Sverige bör hantera dessa.

För det tionde:

Sveriges utrikes- utvecklings- handels- och säkerhetspolitik ska samverka för att bättre att kunna bidra till såväl fattigdomsbekämpning som hållbar fred och stabilitet i länder som präglats av krig, konflikt och underutveckling.

Regeringen lägger stor vikt vid att bryta ner de barriärer som tidigare utmärkt den svenska utrikespolitiken. Att i dagens komplexa värld bedriva traditionell utrikes- och säkerhetspolitik, handels- och biståndspolitik som separata pelare har visat sig vara kontraproduktivt. Genomförandet av politiken för global utveckling, som innebär att regeringen i praktisk handling verkar för samstämmighet mellan olika politikområden, syftar till att bidra till en rättvis och hållbar utveckling. För att redovisa hur sambandet mellan politikens olika områden ytterligare skall stärkas avser regeringen att överlämna en skrivelse till riksdagen.

Denna insikt präglar även Europeiska unionen som i Lissabonfördraget tydligt understryker behovet av en samstämmighet och en integrerad utrikespolitik.

Herr talman,

Låt mig till dessa tio punkter lägga den alldeles självklara betydelse som vi tillmäter utvecklingen av samarbetet i Norden och Östersjöregionen.

Jag tror att det kan sägas att samarbetet i vår del av Europa aldrig har varit närmare och mer omfattande – i alla fall inte sedan Kalmarunionens mer harmoniska dagar.

Med utgångspunkt i gemensamma möjligheter och utmaningar har vi också inlett ett samarbete som omfattar försvars- och säkerhetspolitiska frågeställningar. Vi söker också att på nordisk basis åstadkomma kostnadssparande synergier.

Gemensamt med Finland har viktiga steg tagits. Tillsammans med Norge och Finland har vi diskuterat främst nya utmaningar och möjligheter i de nordligare delarna av vår region. Danmark, liksom de baltiska länderna, är lika självklara samarbetspartners i olika sammanhang.

Vi är öppna för ett fortsatt och fördjupat samarbete i hela regionen inom det som stundtals kallas den mjuka säkerhetspolitiken och vi ser betydande möjligheter till ett fördjupat samarbete också om olika fredsoperationer.

Regeringen har tagit initiativ till att i nära samarbete med övriga nordiska och baltiska länder, bygga en stor sameuropeisk forskningsanläggning, European Spallation Source (ESS) i Lund. Med ESS har Sverige en unik chans att göra Norden synlig i Europa som region för högkvalitativ forskning och som en plats för ekonomisk tillväxt.

Under 2008 är Sverige ordförande i Nordiska Ministerrådet. Vi kommer i detta sammanhang att främst söka driva miljö- och konkurrensfrågorna framåt. Vi kommer också att samarbeta nära med våra baltiska vänner – ett samarbete som regeringen lägger största vikt vid.

Regeringen har också kraftfullt drivit på för att den Europeiska unionen under Sveriges ordförandeskap 2009 ska anta en Östersjöstrategi. Att stärka regionens förutsättningar för tillväxt, bekämpa organiserad brottslighet och förbättra Östersjöns miljö kommer att bli centrala delar av denna strategi.

Vi kommer under året att fortsätta den reform av Östersjöstaternas Råd som regeringen initierade under Sveriges ordförandeskap i fjol.

Herr talman,

Vi fortsätter att forma utrikespolitik med en strävan efter bred politisk förankring i denna kammare.

Vi har alla ett intresse av ett Sverige med en klar röst i Europa med ett starkt engagemang för fred, frihet och försoning.

./.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm
Tryck: XGS Grafisk Service 2008
Artikelnr: UD 08.003